

BOEKRECENSIE: COLLECTING ARIZONA – STATE OF MINES, LEGACY OF MINERALS

Uitgegeven door TERRY C WALLACE bij LITHOGRAPHIE, DENVER, COLORADO in 2012

Auteurs TONY L POTUCEK, LES PRESMYK, RICHARD GRAEME et al.

ISBN 978-0-9836323-1-3

pp 366 – 215 x 260 mm – 1790 gram – hardcover

74 Euro (Lapis D) of 80 USD (Mineralogical Record USA) (beide prijzen excl P&P)

Silver King, Magma, Morenci, Bagdad, Red Cloud, Mammoth-St. Anthony, Ray, 79, Apache, Glove, Rowley, New Cornelia en nog zoveel andere: allemaal namen van legendarische mijnen in Arizona die elke rechtgeaarde verzamelaar doen dromen van fabelachtige specimens azuriet, malachiet, linariet, wulfeniet, vanadinit, goud, koper, cupriet, dioptaas en zoveel anders fraais.....

“COLLECTING ARIZONA” behandelt de geschiedenis van al die mijnen, voornamelijk gezien vanuit het standpunt van de mineralenverzamelaar. Afgezien van een korte inleiding tot de geologie van Arizona bestaat nagenoeg het volledige boek uit een historisch relaas over zowat elke put – groot of klein – die er ooit in die staat moet zijn gegraven. Hierbij wordt een strikt chronologische volgorde aangehouden, verdeeld over negen hoofdstukken:

1. Prospects of the Pimería Alta (8 pp): van de oorspronkelijke Paleo-Indianen tot circa 1850
2. The new Arizona Territory (10 pp – van 1850 tot 1870): de eerste mineraalprospecties
3. The Silver Bonanza (20 pp – van 1870 tot 1890): de grote zilvervondsten
4. The Rise of Copper (34 pp – van 1880 tot 1900): de eerste koperexploitaties
5. Coming of Age (24 pp – van 1900 tot 1920): de eerste wereldoorlog en de grote sociale mijnonlusten
6. Depression, War, Recovery (32 pp – van 1920 tot 1950): de grote depressie, tweede wereldoorlog en de heropleving
7. The Post-War Boom (104 pp – van 1950 tot 1975): het langste hoofdstuk, want hier heeft het moderne verzamelen zijn wortels
8. The Postmodern Era (95 pp - van 1975 tot 2000): terug een belangrijke verzamelperiode
9. The Centennial State (18 pp): de eenentwintigste eeuw met de nieuwste ontwikkelingen

Het geheel is geschreven in een doorgaans – bij de ene auteur al wat meer dan de andere – vlotte, onderhoudende, in veel gevallen anekdotische verhaaltrant, wat bij een dergelijk onderwerp niet altijd voor de hand ligt. De in dit werk verzamelde informatie is werkelijk fenomenaal: het kan niet anders of daar moet een massale en tijdrovende research achter steken. De presentatie is – zoals we dat van Lithographie gewend zijn (zie bvb ook hun Engelstalige extraLapis uitgaven) – effenaf onberispelijk. De tekst wordt goed afgewisseld met een schat aan uitstekende foto's van specimens (uiteraard!), maar ook van mijnwerkers in actie, artefacten uit de mijnbouw, personaliteiten, kaarten, oude postkaarten tot zelfs de lokale flora en fauna. Pittig detail: Arizona blijkt de Amerikaanse staat te zijn met het meeste (13) soorten ratelslangen – de grootste daarvan is de Western Diamondback die tekent voor het meeste aantal beten, waarvan echter slechts 1% (sic) een dodelijke afloop kennen (als dat voor would-be verzamelaars al een troost mocht wezen).

“COLLECTING ARIZONA” lijdt echter ook aan een zeer ernstig, zomet dodelijk gebrek: het ontbreken van ook maar de minste index. Als je iets wil opzoeken, zit er niets anders op dan dat je zelf in de tekst gaat graven. Voor een relatief onbekende mijn heb je nog kans op succes zolang je zelf maar weet in welke periode die actief was maar als die kennis je ontbreekt, wordt dat zoeken naar de spreekwoordelijke speld in de dito hooiberg. Voor een bekender onderwerp zoals pakweg het mijnstadje Bisbee - dat operationeel was

over een langere tijdsperiode - moet je dan weer diverse hoofdstukken doorploegen voor je aan je trekken komt (in casu de periodes onder 4, 5, 6, 7 en 8 hierboven of zowat het hele boek!). Hetzelfde geldt voor de afbeeldingen van mineralen die her en der over het werk verstrooid liggen met als enige leidraad hun historische chronologie. Dat is zonde want het gaat hier nagenoeg zonder uitzondering om uitstekende, meestal eerder onuitgegeven foto's waarvan het leeuwenaandeel op rekening van Jeff Scovil komt - en dat is een referentie die kan tellen! Voor wie bvb specifiek geïnteresseerd mocht zijn in wulfeniet uit Arizona zit er niets anders op dan alle pagina's van voor tot achter te inspecteren: handig is anders! Ook een algemene overzichtskaart met alle mijnen ontbreekt: in plaats daarvan opteerde de uitgever voor één of meerdere kaartjes per hoofdstuk, telkens met aanduiding van enkel die mijnen die voor dat hoofdstuk (lees: tijdsperiode) relevant zijn en ook die kaartjes liggen fragmentarisch "ergens" in de tekst begraven. Heb je eenmaal iets gevonden, kun je dat natuurlijk zelf markeren met het oog op gemakkelijker terugvinden voor later - wat ik zelf ook veelvuldig heb gedaan, maar ik kan je verzekeren dat mijn copy zo onderhand al stijf staat van de vele post-its. Dit alles is des te spijtiger als je bedenkt dat het uitwerken en toevoegen van een eenvoudige index bovenstaande bezwaren eenvoudig en effectief had kunnen ondervangen.

Uit het voorgaande is zo naderhand al wel gebleken wat "COLLECTING ARIZONA" wél is en wat níet:

Het is wél een vlotlezend en uitstekend geïllustreerd leesboek over de geschiedenis van mijnen en mineralen verzamelen in Arizona, dat ik sterk kan aanbevelen aan al wie zich daar ernstig voor interesseert - maar ik denk niet dat een dergelijk publiek in het Nederlandstalig gebied bijster dik gezaaid ligt: daarvoor zijn Arizona specimens in deze kontreien te schaars, te duur en relatief te onbekend.

Het is níet een vlot naslagwerk want de gekozen structuur van het werk maakt opzoeken sowieso al problematisch en verder wordt je dat op niet de minste manier gemakkelijker gemaakt. Niettegenstaande de talrijke uitmuntende foto's van droomspecimens kan het werk ook niet echt als kijkboek worden aanbevolen: daarvoor liggen die afbeeldingen (tenminste ogenschijnlijk) té chaotisch verspreid doorheen het werk en overigens ligt ook de prijs van het boek daarvoor relatief te hoog.

Raymond Dedeayne

Nadruk zonder toestemming van de auteur verboden